

sindvis af notorisk hæderlige og stræbsomme Arbejdere med Døvelens Vold og Magt skal tvinges paa Fattigvæsenet, fordi danske Erhvervsdrivende er kort paa Grund og ikke formaar at beskæftige de ledige Folk. Skal dette mon virke styrkende paa Arbejdsmoralen i dette Land?

Jeg kan ikke tro andet, end at netop denne stærke Tilgang til Fattigvæsenet af ærekræver Arbejdere maa bane Vejen for en dybtgående Ændring af Fattigvæsenet i det hele taget. En saa forrykt Situation kan ikke andet end aarl Folks Øjne for, at Fattigvæsenet i dets overleverede Form er en Fortidslevning, et Rudiment fra den tykke Uvidenheds Tid.

Knud Korst.

Statens Landbrugsforsøg paa Færøerne.

Fra Forsøgsvirksomheden er der i Aar udsendt 2 Beretninger, nemlig:

- 1) Lokale Gødningsforsøg m. m. paa Færøerne 1927.
- 2) Forsøg med Kartoffelsorter paa Færøerne 1922—1927.

Beretningen om Gødningsforsøgene omfatter 64 Forsøg fordelt paa 42 Bygder, den er en direkte Fortsættelse af Beretningerne om de foregående Aars Gødningsforsøg, og i god Overensstemmelse med disse viser den meget store Udslag for Gødningsanvendelse. Som sædvanlig var det Kvalstofgødningen, der har betalt sig bedst, idet den har givet Udslag i alle Forsøgene og i nogle endda meget store Udslag. Som Kvalstofgødning er der anvendt Chilesalpeter, men denne kan, som det ogsaa er anført i Beretningen, udmærket erstattes med andre gode Kvalstofgødninger, saasom svovlsur Ammoniak, Norgesalpeter, tysk Kalksalpeter eller Leunasalpeter, der alle har vist god Virkning heroppe. — De to andre Slags Kunstgødning, Fosforsyre-gødning (Superfosfat) og Kaligødning, har gennemgaaende givet noget mindre Udslag end Chilesalpeter. Men da Udslagene er større end i de første Aar, og da deres Tilstedeværelse i Jorden er en Betingelse for at udnytte den dyre Kvalstofgødning fuldt ud, staa man sig sikkert ved ogsaa at tilføre disse paa Steder, hvor man ikke ved Forsøg har konstateret, at de ikke behøves. — Foruden de almindelige Gødningsforsøg har der ogsaa været udført en Del Forsøg af mere speciel Art, saasom Forsøg med forskellige Udstroingsstider, med stigende Mængder Kvalstofgødning, med forskellige Slags Kvalstofgødning o. a., ligesom der har været udført et Hostidstidsforsøg i Graes.

Beretningen om Forsøg med Kartoffelsorter omfatter Forsøg, der er udført paa Forsøgsstationen i Højvig og paa Forsøgsarealet i Trøddumdalen Søndre i Aarene 1922—1927. I Forsøgene er prøvet dels nogle af de mest almindelige færøske Sorter og dels nogle Sorter, som ved Forsøg andre Steder har vist sig som de bedste. Da man imidlertid ikke kan bedømme en Kartoffelsort alene efter dens Masseudbytte, men desuden maa tage Hensyn til mænge andre Forhold, saasom Tørstfindhold, Tidlighed, Holdbarhed, Smag, Kartoffelens Udseende og den Anvendelse, man vil gøre af den, o. a., er det let forståeligt, at man vanskelig kan finde en Sort, som er bedst i alle disse

Forhold. Ved Forsøgene har Up to date været de øvrige Sorter overlegen i de fleste Forhold og navnlig i Udbytte, men ogsaa flere andre har klarer sig godt, bl. a. de færøske „hvit eplur“, af hvilke der har været prøvet 3 forskellige, hvoraf de to dog antagelig stammer fra Up to date. Som Sorter til særlig tidlig Brug kan nævnes Tidlig Rosen, (der ikke maa forveksles med de færøske „røseineplur“), samt den færøske Sort „snjoflekka“, der dog kun har været prøvet de sidste 3 Aar. Som en velsmagende og tillige ret yderig Spisekartoffel kan endelig nævnes Hammersmith,

men foruden disse Sorter har flere andre af de prøvede vist sig som egnede til Dyrkning under færøske Forhold.

For at give alle, der interessere sig for Forsøgsresultaterne, Lejlighed til at sætte sig nærmere ind i disse, uddeles begge Beretninger gratis til enhver ved Henvendelse til Forsøgsstationen i Højvig eller til Afdelingen paa Sand, ligesom de ogsaa kan faas hos Landbrugskonsulent M. Winther-Lützen, Thors-havn, samt muligvis hos Forstanderskaberne, der er anmodet om at modtage Bestillinger.

Ejnar Knudsen.

Stórirur mannskaði

undir Íslandi.

Um middagsleitið friggjagadin 23. í h. m. bar telegrafurin fylgjandi tungu sorgarboð til Føroyar:

Reykjavík, 23. Mars 1928.

Kutter »Acorn« af Klaksvig har haft indenbords Eksplosionsulykke ved nedfalden Lampe og Karbidholder løseven i haard So i Meðallandsbugten Tirsdag Morgen.

Ved den paafølgende Eksplosion dræbtes 6 Mand af Skibets Besætning, nemlig: Dione Debes, Hans Jacob Biskopstøe, Hans Jacob Joensen, Napoleon Klein, alle af Gjøv, Daniel Pauli Olsen, Funding, Hans Jacob Jacobsen, Ejde; tre blev stærkt forbrændt, nemlig: Jacob Pauli Biskopstøe, Gjøv, John Ferdinand Hansen, Ejde, Hans Dorius Mørkøre, Ejde. De ti øvrige uskadt.

»Acorn« indkom hertil Torsdag Aften ved egen Hiælp. De tre tilskadekomne er blevet indlagt paa Landakot Hospital her.

So mangan hevur telegraftráðurin flutt sorgarboð úr Íslandi til Føroyar, men sjáldan tyngri og ongaferð meira óvantaði enn hesi. Í fiskimenn eru í vanda fyri stormi og sjóarisku, meðan teir eru úti, vara øll uppá; men at tað ljóðevni, sum nýtt verður av øllum fiskiskipum, bæði sluppum og trawlarum, skuldi vera so mongum monnum at bana, vardi ikki fólk, tó gongur nú sjón fyri søgn, at carbid er hættisligt við lit.

Harðast var Gjárbygd rakt av hesari vanlukkan, hon misti 4 menn og hin fimti livir sáur eftir bæði til krops og sálar.

Djóné Debes var 60 ára gamal maður og er hús hansara óhjálpdi, bert tvey fólk eru eftir, konan 70 ár og faðir hansara sum er 90. Hans Jacob Joensen var ein dronkur um 20 ár. Hans Jacob Biskopstøe var 18 ár, sonur Jacob Pauli Biskopstøe, sum eftir livir og særdrur liggur; hann misti annan son fyrri 3 árum síðani á aðrari vanlukkan, heima eftir hjá honum sita konan við 12-ára gamlari dóttir og mamma hansara, sum er avgamul. Napoleon Klein var um 17-ára aldurin, sonur Frederik Klein við Gjógv, annar bróður var við skipinum og er millum teir 10 óskæddu.

Daniel Pauli Olsen úr Funningsi, sum var ein av teim ið doyði, var giftur og situr konan eftir við 2 smábørnum. Hendan konan er dóttur Djóné Debes, sum doyði.

Hin sætti av teimum ið doyðu, Hans Jacob Jacobsen av Eiði var um 18-ára gamal.

Teir tveir, ið særdrur liggja, umframt Jacob Pauli Biskopstøe, eru báðir av Eiði. John Ferdinand Hansen er giftur maður og Hans Dorius Mørkøre, er

ógiftur, um 20-ára aldurin. Eftir hvat seinni er frætt, skal doktarin hava gott mót um at tveir av teim meinslaðu koma seg aftur.

Teir 6, sum deyðir eru, vóru jarðaðir í Reykjavík kl. 4 leygar-dagin, og var teim sýndir hin síðsti heidur, ið menniskjur kunnu sýna, frá øllum síðum. Higan sendu Føroya Fiskimannafelag og Føroya Skipara- og Navigatorfelag kransar telegrafisk gjøgnum danska umbodsmannin í Reykjavík, sum skipaði fyri jarðferðini.

Tá sorgarboðini koma friggjagadin, fóru flogið á hálva stong um alla Havnina, og var eisini flaggagið á hálvari stong leygar-dagin. Bio-sjónleikur vóru avlýstir vegna sorgarboðini.

Tað er so smáligt og fátæksligt, vit kunnu gera í tilfiku sorgarstundum; men latum okkum tó royna at vísa teimum ið eftir sita samhug og samsorg, tí har í liggur ein styrking bæði fyri okkum og tey.

Alt Føroya fólk er undir teirri somu lagnu: „Í dag tá i morgin eg“, og øll treingja vit til samkenslu frá øðrum. At slá sorgina uppá glens, tá hon rámar onnur ella ryma undan henni, tá hon er í nánd, er veikleiki og leiðir til vesaldóms.

Mangan hevur Gjárbygd verið rakt meint, men hon hevur tó reist seg aftur; tí har hava menn átt hitt vírisfálka áreiði, sum elvur teir til at æra teir farnu við at halda fram á teirri leið teir fullu.

Nú hvíll sorgin døpur og tung yvir byggunum norður á Eysturoy. Í tilfiku stundum er menniskjan litdið for at ugga, bert tíðin og hin Altvaldandi kunnu javna.

Um ársakan til vanlukkuna útum tað í telegramminum

stendur, vita vit einki tilfullnar enn uttan tað, at eitt blikk við carbid skal vera dottið niður og sundurfarið á somu tíð sum sjógvur kom til, harvið gerst í stundini acetylen, eitt loftslag, sum bæði er eldfimt og eitrandi, so hann ið andar tað inn, kann bráðdøggja. Helst man vanlukkan vera hend har frammi, hóast tað ikki er ráðligt at goyma carbid í fólkáruminum umboð, men hvat skal gerast í hesum smáa og trøngu forum, okkara fiskimenn nóyðast at balast í.

Fiskiskapur Noregs 1928. 3 mars vóru fingnar falt ca. 8₁₀ milliónir og eru harav farnar í salt ca. 5₂ milliónir.

Undanfarnu ár var veiðan um somu tíð:

1927	14 ₅	mill., harav saltað	9 ₀	mill.
1926	10 ₀	—	—	6 ₀ —
1925	7 ₀	—	—	5 ₀ —
1924	6 ₀	—	—	3 ₇ —
1923	9 ₄	—	—	5 ₃ —
1922	8 ₁	—	—	4 ₅ —
1921	9 ₀	—	—	4 ₀ —

10. mars vóru fingnar falt ca. 13₀ milliónir og eru harav farnar í salt ca. 10₀ milliónir.

Undanfarnu ár var veiðan um somu tíð:

1927	21 ₃	mill., harav saltað	15 ₄	mill.
1926	13 ₀	—	—	8 ₀ —
1925	11 ₇	—	—	8 ₀ —
1924	9 ₂	—	—	6 ₂ —
1923	14 ₅	—	—	8 ₈ —
1922	11 ₇	—	—	7 ₁ —
1921	13 ₇	—	—	7 ₁ —
1920	8 ₀	—	—	5 ₀ —

Fiskiskapur Newfoundland. Eftir „Trade Review“, var útlutningurin av klippfiski í februar:

til Spaníalands	22,289	pakkar
- Portugals	40,467	—
- Vestindíu	2,600	—
- Ítalíu	208	—
- Onglands	985	—
- Brasilíu	4,685	—

Fiskiskapur Íslands.

Eftir uppgávum fiskifelagsins roknað í skipfundum á 160 kg í fullvirkaðum tilstandi, er fingið frá nýári til miðjan februar:

1928	1927	1926
Torskur 9233	3910	10349
Smáfiskur 1348	865	718
Hýsa 549	155	573
Úpsi 1122	414	188
tilsammans 12252	5344	11828

Sum vit sjággja, er fiskiskapurin í Noreg væl ringari enn undan farnu ár, men so er hann í Íslandi væl betur og tað kann saman við øðrum koma at virka stöggandi á prishækk-anini, sum sýntist at vera um ársbyrjaninna.

Eftir „Fiskets Gang“, 14. mars, var enn gott boð fyri norskan fisk í Búbaa fyrst í mars, 76—82 pesetas pr. pakka. Ein prisur, sum lá enná ómanfyri íslandskan og føroyskan fisk; men Norðmenn vóru afturhaldandi í at lata. Seinni er prisurin á norskan fiski fallin niður í 70—74 pesetas pr. pakka, vegna tess, at íslandskur fiskur tekst út sama pris og enná lægri; men hin norsk umbodsmáourin meinar tó, at hetta pristalið er er bráðfengis og hann ræður ikki til at selja til lægri pris í Spaníu vegna tess, at titio er til av fiski í Noreg og at aðrir marknaðir eru betri. Ált í alt er útlitið fyri føroyskum klippiskaprisi ikki versnandi, tvørtur ímóti, útlitið er gott, og væntandi er, at keypmenn her bjóða fiskimönnum betri prís í ár enn teir buðu í fjór.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Kirkjugarðar.

Mangur hevur líka væl tað starvið, ið hevur verið fyrri at prøða um teir føroysku kirkjugarðarnar, sum eisini verða nevndir urtagarðar teirra deyðu.

Í Havn sæst eitt sindur til, at roynt verður at byggja um og friðka hesa jørð, har tey deyðu hvíla, og øll eru samd um, at so eigur at vera. Men tianverri tykist henda umsjónin fyri kirkjugarðum bert at rokka til garðin um Havnar kirkju og hin »úti á svínaryggi«.

Eg kom um daginarnar gangandi út á Rasmussar brúgv, og sá eg har smádreingir spæla sær við bein, sum funnin vóru í fútabakka, og við at líta niðan í bakkan sá eg fleiri slik bein koma undan. Vit vita, at har er hópur av menniskjum niðurgivin í snari tíð, og hetta pláss hevur eisini verið halga og vígt í teirri tíðini, men hví skulu vit her í Havn í hesari öld gera plássid heidi og ikki víra tað meira enn ein óskundandi?

Kann ikki býarstjórn, sum hetta pláss eigir, gera okkurt við hetta óskildi, at børn spæla við beini av deyðum fólk, við at girða uttanum plássid; tí slíkur heiðinskapur, sum hetta er dóm um, eigir ikki at trivast í Føroya hovuðstaði, har ein hin óvasti í kirkjuráðnum situr sum formaður í býarstýrinum.

Eisini »úti á svínaryggi« er ófriðarligt. Har hoppa ein tom kráka ímillum leiðini og skraðir lær blómur burt, sum spretta á gravinum. Hetta er eisini eitt óskil, sum tey, ið av gravinum verða, kæra seg sárliga um.

T.

Á gøtuni.

Teir stóðu og tosaðu, keypmáðurin og motorfóarin, og at dóma eftir faktunum, so vóru teir litid til vins. Eg fekk fatur á hesum orðum, tá ið eg snáði fram við teir:

Motorfóarin: »Eg skal betala nakað nú við tað sama, og so restina í næstum, so tygum gera ikki tað við meg, at tygum lata sakfóarin selja báttin.«

Keypmáðurin: »Nei, tú skalt knúast!«

Eg skilti ikki meira av samrøðuni, men seinni hitti eg motorfóarin, og sigi: »Har gekk hart á, tað hoyrði eg á keypmanninum — og hví skalt tú knúast?«

Motorfóarin svarar soleiðis: »Eg, ólukkubeistið, eru komin til at skylda honum nakað av peningi, og hann hevur latið sakfóarin gjørt útlegg í báttinum, sum nú er ætlanin at selja fyrsta dagin. Nú havi eg fingið nakað til at gera, so eg vænti at kunna gera meg leysan frá hesum, sum eg skyldi, tað var tað, og tosaði við keypmannin um, og tí svaraði hann við sínum útsohta máli, at eg skuldi knúast. Eg havi nú vent mær aðrastaðni, har tey vóru beinasamari ímóti mær, so keypmanninum eydnaðist ikki at knúsa meg.«

Á ja, harður er hann, ið á koyrir.

Havnarmaður.

„Katrína“.

Tað frættist í vikuni heldur greinilgari frá niðursiglingini av »Katrínu«:

Trolarin kom siglandi við fullari ferð og stevndi beint á »Katrínu«, sum lá avhálað. Allir mennir stóðu við snordi og skiparin, Sofus í Rituvík, var í